

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom. Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom. Replik/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Ingrid Grønli Åm
ingridga@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.

BETRE TIDER: Klassekampen var på ballen i 1980, ikkje no.

Alta om att, kor er KK?

MILJØ
Svein Lund

8. desember kom meldinga vi hadde frykta: Miljødirektoratet gir Nussir ASA løyve til årleg å sleppe ut 2 millionar tonn finmala tungmetall- og kjemikalie-haldig gruveslam i Repparfjorden. Noreg stiller seg med dette vedtaket og tidlegare løyve til dumping i Førdefjorden, som ei miljøsinke internasjonalt. Reaksjonane har vore sterke både i inn- og utland. Vel 1800 har til no skrive seg på liste for lenkeaksjonar. Tolv organisasjonar har meldt Noreg til Esa for brot på vassdirektivet. Sametinget rasar og vil anke saka.

All politisk og journalistisk fornuft tilseier at dette burde ha vore ei førstesidesak i Klassekampen dagen etter. Men no har det komme to aviser, og saka er ikkje nemnd med eit ord!

Nussir er i ferd med å bli vår tids Alta-sak. Ein allianse av miljøørslar og forkjemparar for samane sitt rett til eit livsgrunnlag. Under Alta-kampen rundt 1980 var Klassekampen den riksavisa som hadde best dekking, i dag bryr avisa seg ikkje lenger verken om miljø eller samar. Fleire har forsøkt å bidra til Klassekampen si dekking av dette. Vi har tipsa redaksjonen, levert bakgrunnsmateriale, tilbode ferdige artiklar og kronikkar, men til inga nytte. Skulle avisa ønske å rette opp dette, er vi framleis klare til å hjelpe til. For den som måtte ønske å lese noko av det Klassekampen ikkje ønsker å omtale, sjå gruve.info og skuvla.info.

Svein Lund,
Guovdageaidnu
sveilund@online.no

Rene utbyggerinteresser ligger bak striden om Munch-museet Lokaldemokra

KRONIKK

Eivind Otto Hjelle

Hva er det egentlig krigen om Munch-museet dreier seg om? Dagens historie om Munch-museet begynner egentlig for ti år siden, i 2005, da bystyret enstemmig vedtok å gå inn for en utvidelse av museet på Tøyen. Men i det stille trenerte byrådet byggesaken. To år senere gikk byrådsleder Erling Lae ut i pressen og forkynte at Munch skulle flytte til Bjørvika. Meget overraskende, og stikk i strid med bystyrets enstemmige ønske.

Det finnes ikke spor av forhistorien til dette kuppet i kommunens arkiver. Ikke et papir. Det dreide seg heller ikke om kunsten, men om havnevesenets interesser. Og før bystyret hadde fått tid til å vedta flyttingen, hadde HAV Eiendom AS forberedt en internasjonal arkitektkonkurranse om museet.

I denne juryen var det ikke plass til noen representant for Munch-museet, men to personer fra havnevesenet. Og Hav Eiendom AS hadde bestemt at juryen skulle peke ut som vinner, det prosjektet som best ivaretok det «kommerielle potensial i de deler av bebyggelsen som ikke er en del av museet». Allerede her hadde kunsten tapt. Og Lambda vunnet.

Etter hvert som prosjekteringen av både Lambda og Deichmanske skred fram, ble de økonomiske konsekvensene synlige. Byggekostnadene for Lambda lå skyhøyt over de beregningene som konsulentfirmaet HolteProsjekt hadde levert for det planlagte museet på Tøyen i 2006. Bystyrets flertall godtok ikke disse beløpene, og

Lambda-prosjektet ble faktisk skrinlagt 14. desember 2011.

Men igjen trosset byrådets Lambda-entusiaster flertallet ønsker. Et innleid konsulentfirma hadde allerede i november lagt fram beregninger som skulle vise at det ble billigere å bygge Lambda i Bjørvika enn det ville være å bygge nytt museum på Tøyen. Byrådet fortsatte derfor uførtroddent med sitt Lambda-prosjekt.

Hvis noen den gang hadde gått gjennom disse beregningene, ville man imidlertid fort ha oppdaget at de bygget på gale forutsetninger. Selv før Deichmanske-miseren måtte det være fullstendig feil å utelate grunnarbeidene for Lambda i en slik sammenlikning. Og siden det ikke forelå en konkret museumsplan for Tøyen, beregnet man alternativet som om det skulle være nøyaktig samme type som Lambda.

Også dette blir grunnleggende feil i en slik sammenlikning, fordi det tenkte Tøyen-alternativet dermed blir bebyrdet med Lambdas ineffektive konstruksjon. Store deler av bruttovolumet spises opp av rulletrapper og luftige venterom med utsikt over fjorden.

I tillegg legges fundamenteringskostnadene for Deichmanske til grunn ved beregning av grunnarbeidene på Tøyen. Da må resultatet bli grovt misvisende. Når konsulentrapporten derfor konkluderer med at Lambda også blir billigere enn alt annet på Tøyen, blir tallene absurde. Rapporten var ikke en uavhengig analyse, men et partisk debattinnlegg.

På denne bakgrunn var det ikke overraskende at et privat skisseprosjekt for nytt Munch-museum på Tøyen, ble viftet bort som useriøst av byrådet. Dette forslaget ble lagt fram av arkitektene Torp, Hvoslef-

HVEM BESTEMTE? Daværende byrådsleder Erling Lae, byråd for kultur HAV Eiendom Per Hodneland ser på arkitektbidragene til plan- og

Eide og Halvorsen i november 2012 og konkluderte med en kostnadsramme på 1 milliard, altså 647 millioner kroner lavere enn selv de optimistiske tallene for Lambda i konsulentrapporten.

Uten noen begrunnelse karakteriserte daværende kulturbyråd Hallstein Bjercke hele forslaget som «sirkus». Tallene fra arkitekttrioens

kostnadsberegninger var, ifølge ham, «plukket opp fra gaten». I oktober i fjor hadde Lambda-tallene passert 2,761 milliarder. Og de var høyst reelle, ikke fra gaten.

Det som selvfølgelig kulturbyråden og de øvrige Lambda-entusiaster ikke likte i 2012 var at trioens skisseforslag for Munch på Tøyen bygget på at museet allerede har fullgode, nyop-

OVERHØRT

En prisrevolusjon er ikke et te-selskap, som Mao Zedong nesten sa en gang

Per Olav Ødegård om priskrigen på julemat, i VG

Du kan like mye om islam som Stephen Hawking kan om fjellklatring.

Fjordman til Aage Borchgrevink på Twitter

Flere klapp på skulderen, støttemeldinger (og seksuelle tilbud!) enn da jeg i affekt fiket til en uhøflig journalist i Morgenbladet kommer jeg neppe noensinne til å få.

Aslak Nore om sitt liv som innvandringskritiker, i VG

Her sitter vi og peker finger på andre kulturers kvinnesyn. Jeg syntes ærlig talt ikke vi er så mye bedre selv. Kanskje vi ikke steiner kvinner til døde, men vi mobber dem til døde.

Hege Skarrud om skjønnhetspress, på NRK Ytring

DAGENS LØVÅS

Blogg-monster

MER DEBATT NESTE SIDE >>

seet. Det bør få alarmklokkene til å ringe.

tiets fallitt

og utdanning Torgeir Ødegaard, ordfører Fabian Stang og styreleder designkonkurransene i Bjørvika.

FOTO: BERIT ROALD, SCANPIX

pussete magasiner for all kunst. Disse magasiner kan uten videre knyttes til et nybygg ved siden av gjennom underjordiske kanaler. Og når det nåværende Munch-museet flytter over, kan de ledige lokalene overtas av Stenersen-museets samlinger.

Uavhengig av fremtidige organisasjonsformer kan de to museene lett samordne virksomheten. Slike prak-

tiske og økonomiske løsnin-ger støtter ikke opp under Hav Eiendoms vyer om den kommersielle utviklingen av Bjørvika. Dessverre er det slike rene utbyggerinteresser som ligger bak dagens krig om Munch-museet.

Derfor snakkes det heller ikke høyt om at man i stillhet allerede har måtte gi avkall på to av de kvalitetskrav til museet som Havnevesenets

arkitektkonkurransen selv satte som vesentlige: Turistbussenes parkeringsmuligheter og transporten av kunst på en sikker og rasjonell måte. Det siste kravet skulle opprinnelig oppfylles ved at transporten skjer via låsbare rom i kjelleretasjen, uavhengig av museets øvrige sikkerhetssoner.

Da grunnforholdene i Bjørvika gjorde det umulig å bygge kjellere i det hele tatt, forsvant denne muligheten. Turistbussenes problem er heller ikke løst. Det er ingen parkeringsmuligheter ved museet, og publikum må gå over en gangbru fra den andre siden av Akerselva. Hvor bussene skal gjøre av seg mens turistene ser på Munch sies det intet om.

Men Edvard Munchs kunst lever. De siste årene har Munch-museet gjennom en aktiv utstillingsprofil vist at det er kunsten selv som trekker folk til Tøyen, til et vakkert landskap der Universitets museer og den botaniske hage allerede har et stort publikum. Munch-museet har med sine kunsthistorisk interessante utstillinger slått nye publikumsrekorder.

Dessverre er det ikke dette krigen foran bystyrets behandling av Lambda-saken handler om. Den handler ikke om kunst, men om rene kommersielle interesser. Den handler om hvordan kommunens egne havnemyndigheter overtok styringen av en viktig kulturpolitisk sak. At byrådslederen på egen hånd gikk på tvers av bystyrets enstemmige ønske om utbygging på Tøyen. At byrådet etter hvert ble et redskap for realisering av havnemyndighetenes plan for Bjørvika.

Det er ikke et godt eksempel på lokaldemokrati. Hvis bystyret nå presses til å godta planene for Lambda i Bjørvika betyr det at «de folkevalgte», som de kalles i teorien, lar seg overkjøre av rene kapitalkrefter som vil forme byen etter sitt eget hode. Det bør utløse et skrik.

Eivind Otto Hjelle,
Oslo
e-hjell@online.no

GOD STEMNING: Næringsminister Monica Mæland (H) og Telenor-sjef Sigve Brekke, med tidligere styreleder Svein Aaser.

FOTO: TERJE PEDERSEN, NTB SCANPIX

Internt maktoppgjør hos blårusseren?

TELENOT

Ranveig Wormstrand

Ansettelses i Telenor er blitt et hett tema. Vi har fått det servert til frokost, lunsj og middag tre hele dager til ende nå. Det er hektisk hovedoppslag i NRK i hver nyhetssending, og Dagsnytt atten formelig skummer, så dette må være viktig!

Man prøver å granske seg selv og røkke etter hva det skyldes at man som den noenlunde typiske representant for gammelfeminstene – de klassiske rødstrømpene – man vel er, ikke makter å føle den foreskrevne opprørthet? Vi klarer visst ikke helt å etablere de etterspurte solidaritetsbånd til NHH-bertenes karrierekamp (er det fordi vi er «misunnelige»?) – får oss ikke til å se dette som viktig for norske hotellværelsepiker eller afrikanske kaffedyrkerker.

Av en eller annen grunn murrer det en gretten, liten stemme nede i halvbevisstheten: Dette ligner jo fælt på en velorganisert mediekampanje. Det er faktisk så man synes det lukter First House lang vei, eller hva? Et internt mafiaoppgjør mellom Gutteklubben Grei og Jentegjengen Jeg?

Det melder seg noen flashbacks til en gang på

90-tallet da vi fikk en runde med «kvinneaksjon» for lavere avgifter på importerte bruktbiler. Det skulle visstnok være en kvinnekampsak, fordi – het det – mammabilen, bil nummer to i familien, normalt var en gammel bruktbil, så det handlet jo om «sikkerhet for kvinner og barn», et cetera, et cetera.

Dette rullet og gikk en stund – med full støtte fra alle progressive og kvinnevennlige krefter i partipolitikken, og fra NRK, selvsagt – helt til en våken journalist fikk snusen i at kampanjen

var opprettet og betalt av bruktbilimportører.

Kunne det være andre slags kraftlinjer og fronter her, som noen kunne

tenke seg å ta kelegge litt? For eksempel merker man seg at Sigve Brekke tydeligvis er Arbeiderpartiets mann, med klassisk partibok av gammelt merke. Tilsettingen av Aaser i sin tid var også en «Ap-greie» (uten at vi mistenker ham for noe medlemskap der!): Det var Trond Giske som næringsminister som fikk ham inn.

Ikke vet vi hvordan frontene mellom borgerlige og sosialdemokratiske «nettverk» fortøner seg innad i Telenor, men man gjør seg jo sine tanker?

Ranveig Wormstrand,
Oslo
ranveig@wormstrand.com